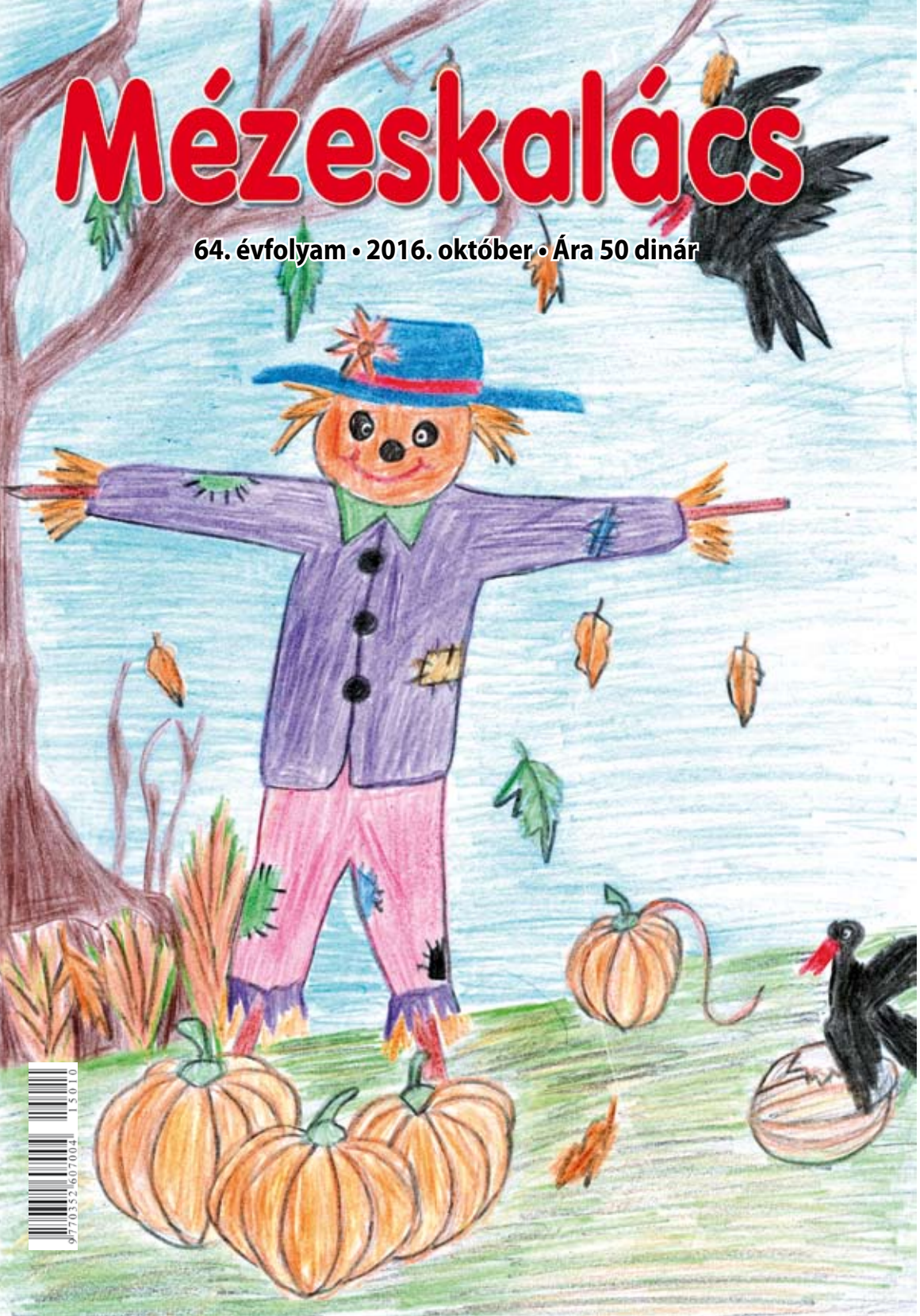

Mézeskalács

64. évfolyam • 2016. október • Ára 50 dinár

9 770352 607004 1 5 0 1 0

Köszöntő

Az október hónap a szüret ideje. A szüret szó hallatán a szőlőszüretre gondolunk, de a szüret valójában az, amikor egy gyümölcs beérik, és egyszerre szedjük le. Lehet szilvaszüret, almászüret, diószüret is. A gyümölcsből utána lekvárt, kalácsot készíthetünk, finom szilvás gombócot, vagy csak jóízűen nyersen elfogyaszthatjuk. Szoktál-e segíteni anyukádnak, nagymamádnak a főzésben? Az októberi Mézesben érdekes gyümölcsös játékokat is találtok, de ezekhez csak gyümölcsös képekre lesz szükségetek, a valódi gyümölcsöt inkább egyétek meg, hiszen nagyon egészséges és finom.

Ismeritek-e a baromfiudvar lakóit? Hogy hívjuk a nőtényt, a hím és a kis szárnyasokat? Tudjátok-e mi a különbség a gúnár és a gácsér között? Lapozzatok tovább, és választ kaptok a kérdésekre.

A rajzpályázatra sok jópofa madárijesztő érkezett, ezekből is válogattunk a Mézesbe.

Ha szeretné tudni miről lesz szó a novemberi Mézesben, próbáld megfejteni a következő találos kérdést:

Fekete bika vörös nyelvét nyújtogatja.

Mi az?

Várjuk munkáitokat! Szép őszi napokat kívánok!

Kriszti

Rajzpályázat

Novemberre:

– Tűzoltók

Decemberre:

– Karácsony

– Téli örömlők

Szárnybontogató

– Mesék, versek

Fédőlap: Tóth Bettina, 3. osztály, Ady Endre iskola, Torda

CIP – A készülő
kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára,
Újvidék (Novi Sad)

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

A Mézeskalács megjelenését támogatja:

MÉZESKALÁCS – a legkisebbek irodalmi és foglalkoztató folyóirata ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■

■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító (laptulajdonos): **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■

■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ A Mézeskalácsot szerkeszti: **Botza Gyarmati Krisztina** ■ Lektor: **Takács Ilona** ■

Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ ☎ 021/475-400-8 ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

■ www.jopajtas.com, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya.

Tel/fax: 021/557-304 ■ e-mail (csak laprendelési ügyekben): plasma@magyarszo.com

■ Nyomtatja: Magyar Szó Kft. – FORUM Nyomda, Újvidék, felelős vezető: **Berta Zoltán** igazgató ■

■ Honlap-megjelenítés: www.tippnet.rs ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Horváth Cintia, 2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Valami készül

Elszállt a fecske,
üres a fészke,
de mintha most is
itt ficserészne,
úgy kél a nap, és
úgy jön az este,
mintha még nálunk
volna a fecske.
Még egyelőre
minden a régi,
bár a szúnyog már
bőrét nem félti,

és a szellő is
be-beáll szélnek,
fákon a lombok
remegnek, félnek.
Valami titkon,
valami készül:
itt-ott a dombon
már egy-egy csósz ül:
Nézd csak a tájat,
de szépen őszi.

Kányádi Sándor

Gyümölcsös játékok

Figyelemfejlesztő futójáték

A játék elején megbeszéljük, hogy melyik gyümölcs nevét hallva mit kell csinálni. Például: „alma” – gurulni kell, mint az alma; „körte” – le kell guggolni; „szőlő” – össze kell kapaszkodni, mint a szőlőfürt, egymás kezét fogva. Amikor a gyerekek szaladgálnak, kiáltunk egy gyümölcsnevet, és az ahhoz tartozó mozgást kell végezni. Először csak kettő, majd egyre több gyümölcs nevét is mondhatjuk felváltva.

Milyen gyümölcsöt hallasz?

Körbe ülünk a szőnyegen, és középre teszünk lefordítva különböző gyümölcsképeket. Egy gyermek középre megy, és húz egy kártyát úgy, hogy a többiek ne lássák. Ezután elmondja a gyümölcs nevét úgy, hogy csak a magánhangzókat ejti ki. Például alma – a-a; körte – ö-e. Aki kitalálja, húzhat egy újabb kártyát.

Gyümölcskosár

A gyerekek nyakába gyümölcsképeket akasztunk, vagy kicsi facsipeszt csíptetünk a ruhájukra, különböző gyümölcsképekkel. Körbe ülünk a székeken, valaki pedig középre áll. A középen álló gyermek kiált egy gyümölcsnevet. Például: „Alma!” Ekkor az összes almaképet viselőnek fel kell ugrania a székről, és gyorsan egy másik helyet kell keresnie magának. Közben pedig a középen álló játékosnak gyorsan le kell ülnie valahová. Akinek nem jutott hely, az áll majd középen. Ha a középen álló játékos azt kiáltja: „Kiborult a gyümölcskosár!”, akkor mindenkinek fel kell ugrania, és új helyet keresnie.

Mondd a közepsőt!

Valakire rámutatunk a gyerekek közül, és mondunk egymás után három gyümölcsöt. A gyermeknek a közepsőt kell elismételnie. Ha sikerül, ő folytathatja a játékot: felsorol három gyümölcsöt, és rámutat valakire. A játékot megnehezítheti, ha visszafelé kell elmondani. Ha már jól megy, több névvel is játszhatjuk.

Milyen gyümölcsöt eszem?

Valaki a gyerekek közül eljátssza, hogy leszed egy bizonyos gyümölcsöt és elkezd enni. A mozdulatokból a többieknek ki kell találniuk, hogy milyen gyümölcsöt „evett” meg a társuk. Például: ha almát eszünk, nyújtózkodunk a fa ágáig, majd beleharapunk, ha szőlőt szedünk, utánozhatjuk a metszőollót, és a szemek leszedegetését, diónál a diótörést (ráütünk, vagy rálépünk), banánnál a meghámozást. Ha nem sikerül kitalálni, a gyerekek barkochbaszerűen tehetnek fel kérdéseket is.

Labdaelkapós játék

A gyerekek körben állnak. Az egyikük feldobja a labdát és kiált egy gyümölcsnevet, utána pedig az egyik gyerek nevét. A megnevezett gyerkőc feladata elkapni a labdát és mondani egy jellemzőt is a megnevezett gyümölcsről. Például: ha almát kiáltottunk, mondhatja azt: piros. Aztán ő fogja feldobni a labdát.

Dúdoló

Egyél, libám

smrd

E - gyél, li - bám, e - gyél már, nézd a na - pot, le - megy már!

Éj - fél táj - ba, nyolc ó - rá - ra,

Es - ti ha - rang - szó - ra, hupp, hopp, hopp!

Egyél libám, egyél már,
nézd a napot, lemegy már!
Éjfél tájba, nyolc órára,
esti harangszóra, hupp, hopp, hopp!

A gyerekek egyenletesen körbejárnak. A „hupp, hopp, hopp” három szótagjára fokozatosan leguggolnak.

Találós kérdések

Nincsen veres sipka nélkül,
hamar küzd, nehezen békül.
Vagyon neki sarkantyúja,
az első riadót ő fújja.

(kakas)

Kity-koty, kity-koty kotyogok,
milyen anyóka vagyok?

(kityk)

A baromfiudvarnak lakója,
akire szemet vetett a róka.
Egyfolytában kotkodálja,
minden napra van tojása.

(kityk)

Kicsi fehér házikó,
benne sárga kiscsikó.

Széttörött a házikó,
kiugrott a kiscsikó.
(@q1s@)

Lábon járó párna,
a gúnár a párja.

(@q11)

Lábujjain hártya feszül,
jobban úszik, mint ahogy repül.
A gyerekek azt éneklék róla,
hogy fürdözök a fekete tóban.

(@s@k@)

Puha pihés, apró, sárga,
tyúkanyó az ő mamája.

(@q1s@)

Cinegenaptár – Október

– Gyorsan, gyorsan! – sürgette Picinyke cinke az Öreg Verebet. – Mondd meg nekem gyorsan, milyen hónap következik, hadd sietek vissza az erdőbe! Beteg a pajtásom.

És elmondta az Öreg Verébnek, hogyan sütötte el puskáját a szakállas vadász, hogyan fordult le mellőle az ágról cinege pajtása, s hogyan keltette aztán életre Masenyka, a kislány.

Amint megtudta, hogy az új hónapnak, az őszi második havának október a neve, kapta magát, s már röpült is az erdőbe.

Cindecimboráját Cicellének hívták. Egy szem eltévedt sörét sebezte meg, és a szárnya-lába még nehezen mozgott. Nagy nehezen elvergődött az erdő széléig. Picinyke ott keresett neki egy kényelmes kis faodút, s hordani kezdte a sok hernyót, kukacot, táplálta mint valami fiókát. Pedig felnőtt volt már Cicelle, kétesztendő kereken, éppen egy évvel öregebb Picinykénél.

Néhány nap múlva kutya baját sem érezte. A cinegecsapat, amelyikkel kóborolt, elrepült már, és Cicelle Picinykével maradt. Nagyon megszerették egymást.

Az őszi pedig közben az erdőbe is megérkezett. Eleinte, amikor tarkára festette a lombokat, nagyon szép volt. De aztán haragos szelek támadtak. Lefosztották a sárga, piros, barna leveleket az ágakról, megpörgették a levegőben, aztán lecsapták a földre.

Hamarosan megritkultak a lombok, csupasz ágak meredeztek, alájuk tarka levélszőnyeg terült. Északról, a tundrákról elvonultak az utolsó vízimadár csapatok is. Mostanában mindennap újabb és újabb vendégek érkeztek az északi erdőkből: ott már kezdődött a tél.

De október nemcsak haragos szeleket hozott, nemcsak esőket: voltak derűs, száraz verőfényes napjai is. Bágyadtan, de nyájasan melegengett még a nap, búcsúzkodott az álomba

merülőerdőtől. Az avarszőnyeg megsötétedett, szárazzá és törékennyé vált. Itt-ott még gomba kandikált ki alóla: keserűgomba, tinóru.

De a pöttöm kislányt, Masenykát nem látta többet Picinyke és Cicelle az erdőben.

A két cinke szeretett mostanában az avarszőnyegen ugrándozni, csigát keresgélni a gombákon. Egy nyírfatönc gyökerei között nőtt kicsi gombához szökdeltek éppen. Egyszer csak a fákon, a fatönc mögül fehér foltos, szürke állat ugrott elő.

Picinyke már inalt volna, de Cicelle nem ijedt meg. Harciasan rákiáltott az idegenre:

– Ki vagy? Ki vagy? Kicsoda?

Nagyon bátor volt, csak akkor rebtent fel, amikor a vadállat feléje iramodott.

– Huh! – kiáltotta a fehér foltos szürkeség, és reszketett egész testében. – De megijesztettél Picinykével együtt! Minek topogtok ilyen hangosan a száraz avarban? Már azt hittem, róka vagy farkas csörtet erre. Én a fehér nyúl vagyok, hát nem ismertek?

– Nem is igaz! – kiáltotta le a fáról Picinyke.

– A fehér nyúl nyáron szürke, télen fehér. Te meg ilyen fura, félig fehér vagy.

– Mert most se tél nincs, se nyár. És én se szürke nem vagyok, se fehér. Éppen ez az én nagy bajom! – kezdett hüppögni a nyúl. – Lapulok a nyírfatönc mögött, remegek, moccani sem merek. Hó nem esett még, nekem meg már fehér foltok ütköznek ki a bundámon. A föld pedig még fekete. Nappal mindenki észrevesz. És milyen szörnyűségesen ropog ez a száraz avar! Akármilyen csöndesen mozgok, mintha puska ropogna a lábam alatt.

– Látod milyen gyáva! – mondta Cicelle Picinykének. – Te meg féltél tőle! Nem ellenségünk ez, maga is retteg mindenkitől!

Bianki meséje

Fordította: Rab Zsuzsa

Mesevonat

Ziki-zaka-zakatol,
mesevonat valahol.
Forognak a kerek,
sok kis gyerek integet.

Pöfög, köhög, kanyarog,
mesék útján csavarog.
Fütyürészve meg-megáll,
víg meséket muzsikál.

Örülnek a gyerekek,
a mozdony meg fütyögget.
Sihu, sihu, pöff, pöff, pöff,
Mesevonat itt zötyög.

Szálljatok fel gyorsan hát,
halljátok a muzsikát.
Mese, mese, meskete,
kezdődjék el a mese!

G. Joó Katalin

Gulyás Zétény,
2. osztály,
Id. Kovács Gyula
iskola,
Bácskossuthfalva

A ravasz kakas

A ravasz kakas kiterjesztette a szárnyát, felrepült a kerítésre, és kukorékolni kezdett, ahogy a torkán kifért. A közeli cserjésből oda-futott a róka komaasszony.

– Jó napot! – kiáltotta. – Hallottam, hogy kukorékolasz, hát idefutottam. Ilyen szépen énekelsz! De énekelsz-e olyan szépen, mint apád tudott?

– Hát apám hogyan énekelt?

– Hogyan? Hát úgy, hogy fél lábon állt, a másikat maga alá húzta; becsukta a fél szemét, s kukorékol, kukorékol. Ő volt csak igazán jó énekes!

– Hát úgy én is tudok! – hengegett a kakas.

Azzal maga alá húzta a fél lábát, becsukta a fél szemét, és egy jó kacskaringósat kukorékol.

Almási Evelin

Samu Mihály iskola, Péterréve

– S vajon úgy tudsz-e énekelni, hogy fél lábon állsz, és mindkét szemed becsukod? – érdeklődött a róka.

– Tudok! – kiáltott a kakas.

De alighogy becsukta a szemét, odaugrott a róka – és elkapta a kakast!

Elvitte a róka a kakast az erdőbe, két mancsa közé szorította, s hozzálátott, hogy megkopassza és felfalja.

– Jaj – sóhajtott a kakas –, hajdanában a te jó édesanyád bezzeg nem így tett!

– Hogy tett, mit tett? – kérdezte a róka.

– Jó anyádnak az volt a szokása: ha elcsípett egy kakast, mindig eljárt a rókatáncot, mielőtt megette volna!

A róka elgondolkozott.

„Csakugyan nekem is illenék eljárnom” – gondolta. Azzal két lábra állt, s ugrálni kezdett aprókat, lábát szaporán csavargatta, csapdos-ta, úgy tett, mintha pattintgatna is hozzá az ujjával, s közben fújta a verset, ahogy ez már a rókatánchoz illik:

*A rókának jószerencsét,
nem eszik az soha lencsét!
Kakast eszik róka koma,
az aztán a jó lakoma!*

Úgy belemelegedett a táncba, hogy a szemét is becsukta gyönyörűségében.

A kakas csak ezt várta. Alighogy a róka levette róla a szemét, surr-burr – felrepült a legközelebbi fára!

– Bújjék beléd az ördög! – dühöngött a róka. – Túljártál az eszemen, nekem, a rókának!

És korgó gyomorral, kopogó szemmel kullogott haza.

Bolgár népmese
Jékely Zoltán feldolgozása

A kakaska meg a babszem

Volt egyszer egy kakas meg egy tyúk. A kakas mindig csak sietett, mindig csak sietett, a tyúk meg csak mondogatta:

– Ne siess úgy, te kakaska! Ne siess úgy, te kakaska!

Egyszer felkapott a kakas egy babszemet, de a nagy sietségben a torkán akadt. Torkán akadt, se nem szuszog, se nem hall, elterül a földön, mint a holt.

Megrémült a tyúkocska, rohan a gazdaszszonyhoz, s kiabálja:

– Jaj, gazdaszszonykám, hamar adj egy kis vajacskát, hadd kenjem meg vele a kakaska torkát, megakadt benne egy babszemecske!

Azt mondja a gazdaszszony:

– Szaladj hamar a tehenéhez, kérj tőle teje-cskét, hadd köpüljek vajacskát belőle!

Rohan a tyúkocska a tehenéhez.

– Kedves tehenecske, adj hamar egy kis teje-cskét, teje-cskéből a gazdaszszony köpül vajacskát, vajacskával megkenem a kakaska torkát, megakadt benne egy babszemecske!

– Eredj hamar a gazdához, hozzon nekem friss füvecskét!

Szalad a tyúkocska a gazdához.

– Gazda! Gazda! Hamar adj a tehennek friss füvecskét, ad a tehen jó teje-cskét, teje-cskéből a gazdaszszony köpülni fog jó vajacskát, vajacskával megkenem a kakaska torkát, megakadt benne egy babszemecske.

– Szaladj hamar a kovácshoz kasza után!

Rohan a tyúkocska hanyatt-homlok a kovácshoz.

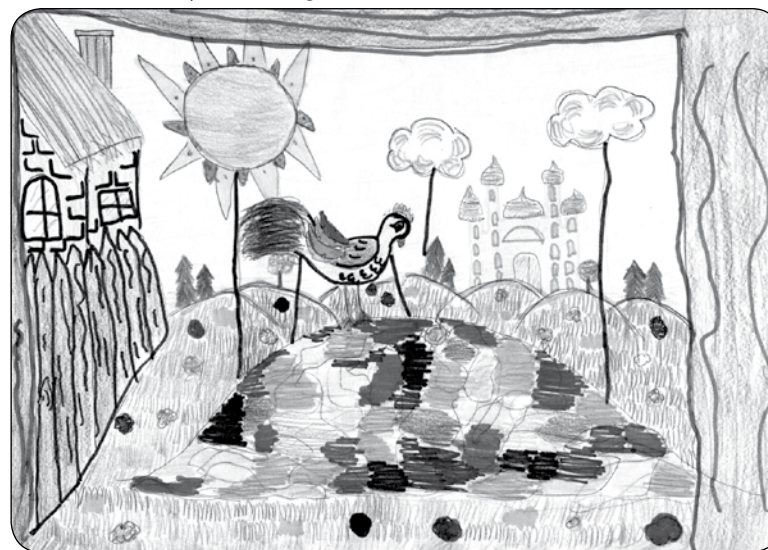
– Kovács, kovács, gazdámnak egy jó kaszát adj! Gazdám ad a tehennek jó füvecskét, a tehen ad jó teje-cskét, a gazdaszszony köpül belőle jó vajacskát, avval megkenem a kakaska torkát, megakadt benne egy babszemecske.

Adott a kovács a gazdának új kaszát, adott a gazda a tehennek friss füvecskét, adott a tehen jó teje-cskét, köpült a gazdaszszony jó vajacskát, odaadta a tyúkocskának.

A tyúkocska megkente vele a kakaska torkát. Kiszökött belőle a babszemecske. A kakaska felugrott a földről, s elkiáltotta, ahogy a torkán kifért:

– Ku-ku-rikú!

Orosz népmese,
fordította Áprily Lajos

Prókai Rita,
2. osztály,
Kókai Imre iskola,
Temerin

Libák libasorban

Három buta kis liba
sétálgat a réten.
Azt kérdi a legelső:
Mért vagyunk mi négyen?
Akármerre fordulok,
jön velem a párom.
Szólitgatom, kérdezem,
sehol sem találok...

Három buta kis liba
megy a napsütésben.
Megszóal a második:
Nem vagyunk mi négyen!
Öten vagyunk! Úgy bizony!
Öten, ahogy látom.
Mellettem is itt tipeg,
itt sétál a párom!

Három buta kis liba
meg-megáll a réten.
Megszóal a harmadik:
Ezt magam sem értem!
Először négy? Aztán öt?
Én meg hatot látok!
Hatan vagyunk, hat liba
megszámolhatjátok!

Három buta kis liba
akárhogy is számol.
Hogy is lehet hat liba
három kis libából?
Megfejtini egyszerű,
nem kell tábla, kréta:
három volt a valódi,
s három az árnyéka.

Kopré József

Raffai Lenke

3. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Ébresztő

Öregapám ágyfejénél
sohasem állt vekkeróra,
felébredt ő pirkadatkor
harsány hangú kakasszóra.

Kendermagos kiskakasunk
elsőnek kelt minden reggel –
s egy jó nagyot kukorított
kacskaringós vidám kedvvel.

Felkeltek a napsugarak,
beragyogták a világot,
harmatcseppben mosakodva
álmot űztek a virágok...

Az ébredő reggel láttán
megkondult a toronyóra...
Új nap köszönt a világra,
új nap virradt kakasszóra...

Szalai Borbála

**Stojiljković
Andrej,**
3. osztály,
Đuro Salaj
iskola,
Szabadka

Micsoda madár ez?

Élt egyszer egy liba. Szörnyen ostoba, irigy állat volt. Mindenkit irigyelt, mindenkivel összeveszett, mindenkire sziszegett...

Az emberek fejüket csóválva mondogatták:

– Szörnyű ez a Liba!

Egy alkalommal Liba meglátogatott a tavon egy hattyút. Libának nagyon megtetszett a szép, hosszú hattyúnyak.

„De jó lenne nekem is egy ilyen szép, hosszú nyak” – gondolta magában. Megkérte a Hattyút:

– Tudod mit? Cseréljünk! Neked adom az én nyakamat, s te add nekem a tiédet.

Hattyú egy kicsit gondolkodott, de aztán ráállt. Nyakat cseréltek.

Sétálgat a Liba szép, hosszú hattyúnyakával, s nem tudja, hogy mit kezdjen vele. Hol elfordítja, hol kinyújtja, hol ívben meghajlítja – sehogy sem találja kényelmesnek.

Meglátja Libát a Pelikán, s csak úgy düllöngél a nevetéstől.

– Ó, hiszen te nem vagy se liba, se hattyú – mondja neki –, hahaha!

Megsértődött a Liba, s már éppen rá akart sziszegni, amikor észrevette, hogy a Pelikánnak milyen szép, nagy, zacskós csőre van.

„De jó lenne nekem is egy ilyen szép, nagy, zacskós csőr!” – gondolta magában.

Meg is mondta a Pelikánnak:

– Tudod mit? Neked adom az én piros csőrömet, s te add nekem a te zacskós csőrödet!

Pelikán nevetett, de aztán ráállt. Cseréltek. Megtetszett a Libának ez a cserebere.

A Gémmel lábat cserélt: vaskos úszólábáért szép, vékony, hosszú gémlábat kapott.

A Varjúval elcserélte nagy, fehér szárnyát kicsi feketére.

A Pávát sokáig kellett rábeszélnie a Libának arra, hogy cserélje el vele díszes, színes farktollait az ő kis ecset farkáért.

De végül sikerült neki.

A jóságos Kakas könnyen odaajándékozta taraját, szakállát s hozzá még szép, kukorékoló hangját is.

Senkire és semmire nem hasonlított már a Liba.

Nagy peckesen sétálgatott gémlábjában, varjúsárnyaival csapkodott, forgatta hattyúnyakát...

Egyszer nagy csapat liba jött vele szemközt.

– Gá-gá-gá, micsoda madár ez? – ámuldoztak a libák.

– Liba vagyok! – kiáltotta Liba, és vadul csapkodott varjúsárnyával, kinyújtotta hattyúnyakát, és pelikáncsőrét eltátva harsogta:

– Kukurikuuuú! Mindenkinél szebb vagyok!

– Hát ha te liba vagy, akkor gyere velünk! – mondták neki a libák.

Kimentek a libák egy kis rétre, és Liba velük tartott.

A libák a fűvet csipegetik, de Liba csak tátog, ide-oda dobálja zacskós csőrét, sehogy se tud fűvet tépni vele.

Lementek a libák a tóra fürödni, Liba is velük tartott. A libák mind úszkálnak a tóban, de Liba a parton futkos fel s alá, gémlájjal nem tud úszni.

Nevetnek a libák:

– Hahahahaha!

Liba meg visszakiált nekik:

– Kukurikuuuú!

Kijöttek a partra a libák, s egyszerre csak honnan, honnan nem ott termett a Róka!

Ijedten gágogtak a libák, és elrepültek.

Csak Liba maradt ott, a varjúsárnyak nem tudták felemelni, futni kezdett hosszú gémlábjában, de pávafarka belegabalyodott a nádasba. Itt aztán hosszú hattyúnyakát elkapta a Róka, és – uzgyi! – szaladni kezdett vele.

Meglátták ezt a libák, lecsaptak a Rókára, vadul csípték, ahol érték. Leejtette a Róka a Libát, és elfutott.

– Köszönöm, libák, hogy megmentettetek – mondta Liba –, most már tudom, hogy mit kell tennem!

Elment a Liba a Hattyúhoz, és visszaadta neki hosszú nyakát, Pelikánnak nagy, zacskós csőrét, Gémmek hosszú lábait, Varjúnak fekete szárnyát, Pávának díszes farktollait, a jóságos Kakasnak pedig a taraját, szakállát, szép kukorékoló hangját.

És a Liba megint olyan lett, mint egy liba.

Csak most okos és nem irigy liba lett belőle.

Így szólt az én mesém a Libáról. Itt a vége, fuss el véle!

Vlagyimir Szutyjev

Fátyol Krisztina

2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

A kiskacsák

Még javában tartott a tél, mikor Kácsa anyó ráült a tojásaira. Kilenc tojása volt összesen. Tudta azt Kácsa anyó, hogy abból kilenc kiskacsája lesz. Mikor a hó elment, Kácsa anyó fülelni kezdett a tojásokra.

– No, melyitek él már? Amelyik él, zörögessen.

Egyszer csak megkoppant az egyik tojás. Gyöngye kopogtatás hallatszik belőle. Kácsa anyó behorpasztotta az orrával a tojást, hát kibukkan ám egy kis sárga ostoba fejecske a tojásból, és azt mondja vékony gyerekhangon:

– Sáp, sáp.

Ami bizonyosan annyit tesz:

– Jó reggelt kívánok.

Kácsa anyó visszafelel erre vastag öreg hangon:

– Sáp, sáp.

Ami meg valószínűleg annyit jelent:

– Isten hozott! Bújj csak elő!

A kiskacsa előkecmereg a tojásból ügyetlenül, ostobán. A nagy kacsa meg fölemeli a szárnyát, és azt mondja:

– Bújj csak ide! Itt jó meleg van.

Persze, ezt is sáp szóval mondta. A kacsanyelv csak ebből az egy szóból áll, de ezzel ők mindent meg tudnak mondani.

Aztán még aznap előbújt valamennyi.

Olyan sárgák voltak, mint a tojás sárgája és olyan gyöngék, hogy alig tudtak a lábukon állni. Kácsa anyó akkor nagyot kiáltott a konyha felé:

– Sáp, sáp.

Ott meghallották. Hamar vizes korpát meg a vágott csalánt odahintették a szakajtó kosár elé, és kirakták a kiskacsákat. Azok eleinte kedves butasággal néztek a vizes korpára: nem tudták, mire való. De Kácsa anyó megint sáogott nekik, s megmutatta, hogyan kell felnyitni azt a kis lapátforma kacsaszáját, és hogyan kell belevetni a vizes korpát.

No, belaktak ott mindjárt úgy, hogy félreállott a bögyük is a vizes korpától. Hanem akkor nagy sírás következett az evés után:

– Mi bajotok van? – kérdezte az öreg Kácsa.

– Szomjasak vagyunk – felelték az aprók.

Akkor az öreg Kácsa a vizes tányérhoz billegett, és ivott.

– Így igyatok.

A kiskacsák bámulva nézték, hogyan kell inni. Nem nehéz az, csak bele kell dugni a kis lapátot, aztán fölnézni a gerendára: a víz leszalad a gégén.

Mikor ezt elvégezték, az öreg Kácsa azt mondta nekik:

– Aludjunk, gyerekek.

A szárnya alá szedte őket. Az egyik olyan ostoba volt, hogy csak a fejét dugta be anyja tollai közé, azt gondolta, hogy egészen benne van.

– Jaj, de ügyetlen vagy! – mondotta az öreg Kácsa. Azzal betolta az orrával maga alá azt is.

Alvás után már olyan erősek voltak a kiskacsák, hogy valamennyien tudtak járni. Ott illegtek-billegetek az anyjuk mellett. Egyik-másik még lerogyott, vagy felfordult, és az ég felé kapálódzott a lábával, de fél napi gyakorlás után már valamennyi jól tudta rakni a lábát.

A vizes tányér különösen tetszett nekik. Belement volna mind a kilenc egyszerre, ha belefért volna.

– Fürödjünk – mondották az anyjuknak.

– Megálljatok – felelte az anyjuk –, majd egy-két hét múlva elvezetlek beneteket a tóra. Az nagy víz. Nagyobb, mint az egész szoba, még az udvarnál is nagyobb. Abban aztán fürödhetek akár egész nap is.

A kiskacsák türelmetlenül várták ezt a napot.

Végre egy szép enyhe napon megindult velük. Ő már tudta a járását. Ment, ballagott, egyenesen le a tóhoz.

Amint a kiskacsák meglátták a tavat, nagy örömmel kiáltozták: – Mekkora víz! Milyen nagy víz ez!

Rohantak a partról, de úgy rohantak, lefelé, hogy egyik-másik hatot is bukencezett.

– Megálljatok! – kiáltott az öreg Kácsa –, majd én megyek elől.

De már akkor a kis kacsák mind ott úszkáltak a vízben. Le-lebuktak, nagyokat ittak. Most is ott vannak, ha még haza nem mentek.

Gárdonyi Géza

Szalai Linett

1. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Falusi hangverseny

r d l s. ÁDÁM - SZABÓ

1. Háp, háp, háp, jön - nek a ka - csák.

Hű, de é - hes, hű, de szom - jas ez a tár - sa - ság!

Háp! Háp! Háp!
Jönnek a Kacsák!
Hű, de éhes, hű, de szomjas
ez a társaság!

Röf! Röf! Röf!
Orra sárba dőf:
sonka-lábán Kucu néni
fürödni döcög.

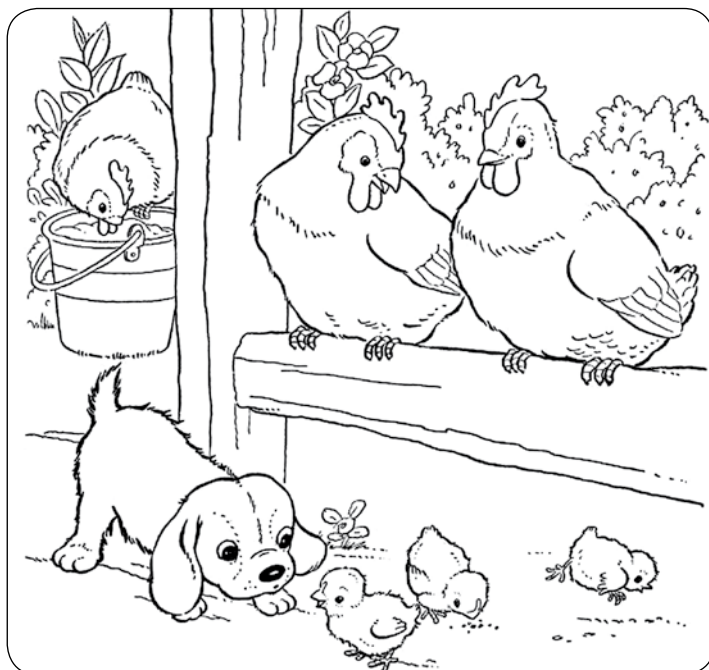
Rút! Rút! Rút!
Föl is, le is út:
mérges Pulyka, te szereted
csak a háborút.

Bú! Bú! Bú!
Boci szomorú!
De hogy feszít tyúkjai közt
a Kukurikú!

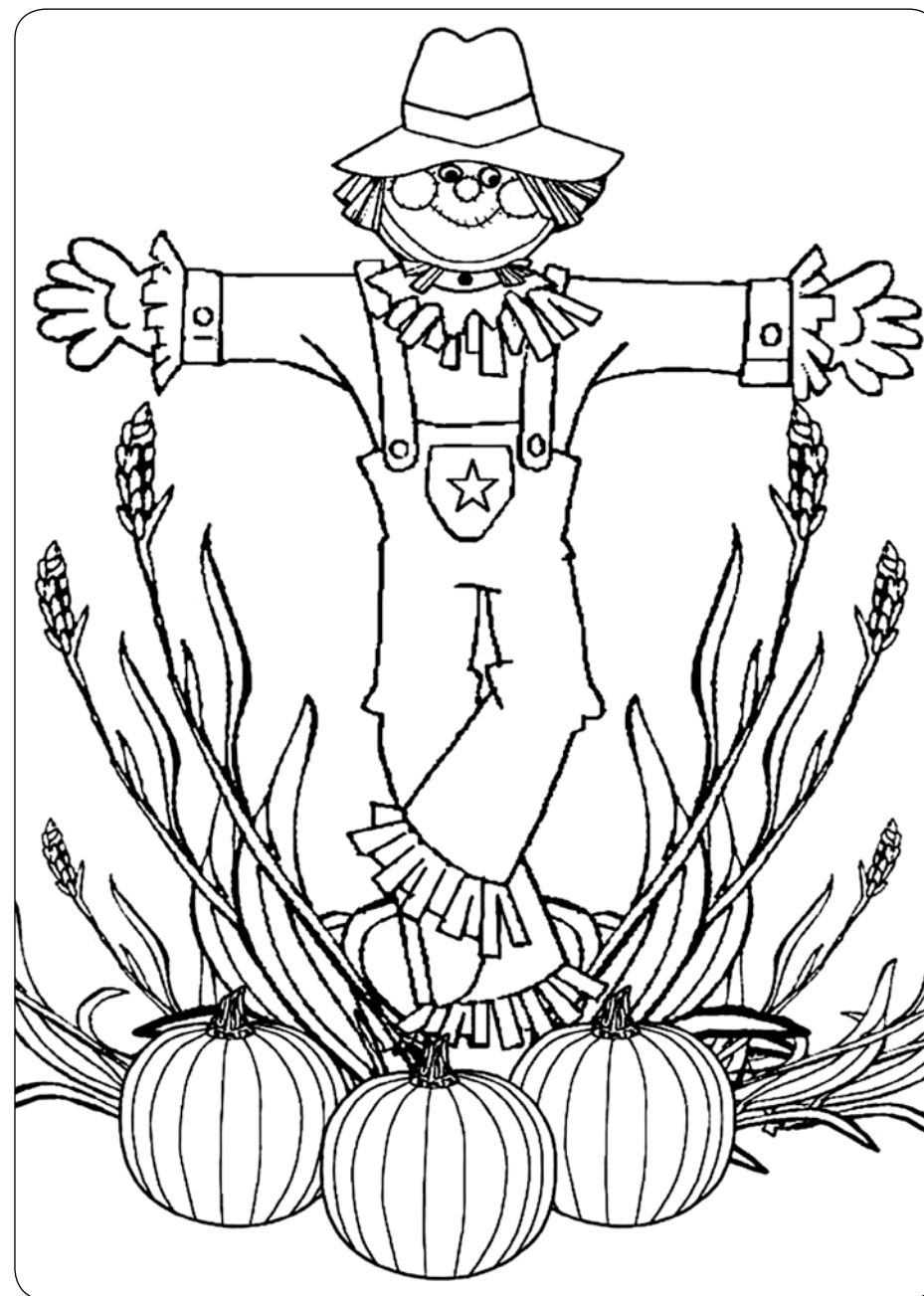
Gá! Gá! Gá!
Szalad világgá
Liba mama, ha a Szamár
rábőg, hogy „l-ál!”

Bú! Röf! Háp!
Sípok, trombiták:
víg zenével így köszönt e
díszes társaság.

Szabó Lőrinc

Színezd ki!

Madárijesztő · Madárijesztő · Madárijesztő · Madárijesztő

Kókai Dávid

2. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

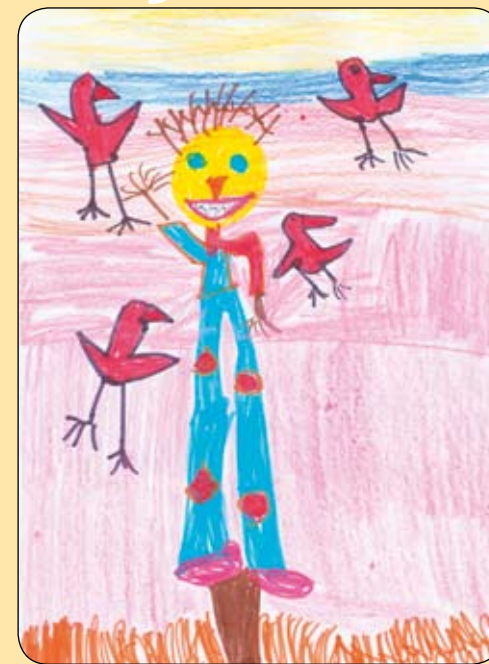
Urányi Emese

2. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Sári Iván

1. osztály, Ady Endre iskola, Torda

Pribičević Blanka

1. osztály, Emléiskola, Zenta

Beretka Dóra

1. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Omerović Ivor

2. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Vadnai Noémi

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Horváth Endre

3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Szárnybontogató

A barátokat kereső maci

Volt egyszer egy mackó, aki mindig csak azon törte a fejét, hogy hol szerezzen barátokat. Ám egy este igen különös hangot hallott a bokor mögül.

A mackó odament a bokorhoz, hogy megnézze, mi lapul ott. Bizony egy szelíd nyuszi volt, aki mindjárt megkérdezte:

– Leszünk barátok?

– Igen! – felelte Brumi.

– Hány éves vagy? – kérdezte a nyuszi.

Elkezdte számolni picit ujjain, és kiderült, hogy csak hatéves. Aztán a két jó barát ment a maci kunyhójához, és észrevettek egy hatalmas fát a kertben. A fa mögül előbújt egy farkas, aki ráfordult a két kis cimborára. Eközben a róka a fűben lapulva figyelte őket. A furfangos farkas valójában csak viccelt, hiszen barátokra vágyott ő is. Megkönnyebbült Brumi és Tapsi, így már hárman mentek tovább a kunyhóhoz. Már majdnem odaértek, amikor a róka elébük állt mosolyogva, csatlakozni szeretett volna a társasághoz.

Brumi örömeiben nagy lakomát csapott új barátaival, összehívta az erdő minden lakóját kis kuckójába. Azóta is barátságban vannak a maci, a nyuszi, a furfangos farkas meg a róka koma.

Juhász Noémi

**3. osztály, Széchenyi István iskola,
Szabadka**

A sas szemüvege

Egy szép tavaszi napon a sas türelmetlenül várakozott azért, mert postán rendelt egy szemüveget.

Elég rosszul látott szegény, ezért kellett már neki. Szerdán meg is hozta a cinkepostás.

– Ha-hó, ha-hó! – kiabált a cinke.

A gyengén látó madár sietett az ajtó felé, de miközben futott, minden szekrényben, asztalban, székben megbotlott.

– Igen! – szólalt meg a sas.

– Meghoztam a szemüveget!

A ragadozó kinyitotta a dobozt, és mikor meglátta a szemüveget, akkor meglepődött.

– Ez nem az én szemüvegem!

A sas mérges lett, mert nem ilyet akart. Ő csíkosat rendelt, nem pedig pöttyösöt. Elment a postára, hogy összeszidja őket. Mikor odaért, akkor a cinkepostás mondta neki, hogy:

– Sajnálom, de mikor rendeltél, akkor te választottál engem és én vagyok a legjobb postás, de én mondtam, hogy csak ez van a raktárban!

– Hát, hát, ez nem is igaz! – mondta dühösen a nagy madár.

– Mindenki azt mondja, hogy én vagyok a legfigyelmesebb, a legjobb! – vágott vissza Lulu cinke.

Másnap Lulu vitt a sasnak egy szemüveget. Akkor ő még szundikált. A postás visszament és a bagolynak odaadta, mivel neki is kellett egy csíkos szemüveg. Mikor Nagyszem felébredt, akkor látta, hogy egy üzenet van a telefonján.

Elofvasta:

– Én jártam itt, de te akkor még csak aludtál. Üdvözlét: a postás.

A sas mérges lett.

– Miért nem délután járnak a postások, mikor mindenki fenn van!

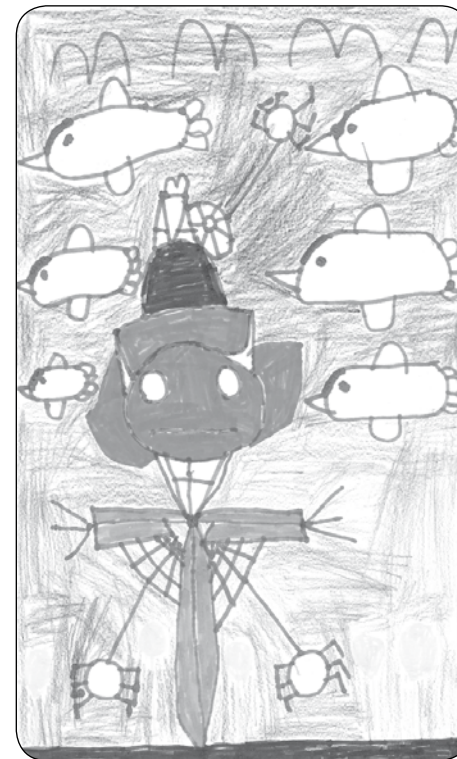
A sas azóta jól lát, nem valami szép a szemüvege, de az a fontos, hogy lát.

Viola Renáta

**3. osztály, Széchenyi István iskola,
Szabadka**

Mese a madárijesztőről

Egyszer egy vadász megsebesített egy tengelicét. A madárka ideig-óráig még eléldégélt azon, amit a földön talált, de aztán megérkezett a rettenetes, fagyos tél. Amikor egy hideg reggelen enivalót keresett, megpihent egy madárijesztőn. Tekintélyes madárijesztő volt, nagy barátja a szarkáknak, varjaknak és más szárnyasoknak. Szalmatestét régi ünneplőruhába öltöztették, a feje egy nagy, narancssárga tökből, a fogai kukoricaszemekből készültek, orraként egy répa, szemeként két dió szolgált.

Varga Balázs

1. osztály, Emlékiskola, Zenta

– Mi újság, tengelice? – kérdezte a madárijesztő kedvesen, mint mindig.

– Semmi jó – sóhajtott a tengelice. – Kis híján elpusztulok ebben a hidegben, mert sehol sem találok menedéket. Az enivalóról ne is beszéljünk. Azt hiszem, nem érem meg a tavaszt.

– Ne félj! Bújj be ide a zakóm alá. A szalmám száraz és meleg. Így talált ott-honra a tengelice a madárijesztő szalmazívében.

Már csak enivalót kellett szereznie. De hol vannak ilyenkor rügyek és magok?

Egy nap, amikor a zúzmara jeges szárnya mindent belepett, a madárijesztő lágyan azt mondta a tengelicének:

– Tengelice, edd meg a fogaimat: finom kukoricaszemek!

– De akkor neked nem lesz szájad!

– Legalább bölcsebbnek fogok látszani.

A madárijesztő száj nélkül maradt, de boldog volt, hogy kis barátja él. És rámosolygott a diószemeivel. Néhány nap múlva a répaorr következett.

– Edd meg! Tele van vitaminnal – mondta a madárijesztő a tengelicének. Hamarosan a diókra került a sor.

– Majd mesélsz nekem – mondta ő.

Végül a madárijesztő odaadta a tengelicének a tököt, ami a feje volt. Amikor megérkezett a tavasz, a madárijesztő nem volt többé. De a tengelice élt, és felröppent az azúrkék égbe.

Bruno Ferrero nyomán

Állatvilág

A baromfiudvar lakói

A kakas és a tyúk

A tojó hímjét kakasnak nevezik, a kicsinye a csibe. A tojásokon ülő tojót hívjuk kotlósnak.

Alig bújnak ki a tojásból a kicsibék, máris élénkek és vidámak. Főleg akkor elégedettek, ha a kotlós ott van a közelben. Ha veszélyt éreznek, rögtön az anyjukhoz szaladnak. Elégedettségüket viricskeléssel adják a világ tudtára. Egyébként ráhagyatkoznak a kotlós

nyugtató kotyogására. A kicsibék rögtön a kikelésük után nagyon önállóan viselkednek. Megcsipegetnek minden magnak tetsző dolgot, azt viszont még meg kell tanulniuk, hogy elválasszák a jót a rossztól. Például rá kell jönniük, hogy nem minden víz, ami csillog. A tapasztalat igen hamar megokosítja őket, végtére is sok minden elleshető az öregektől. A sárgásbarna és zöldeskék színárnyalatban játszó, pompás tollazatú kakasok emlékeztetnek leginkább a házityúkunk őséire, a Himalája lejtőin élő vadtyúkra. A házityúk akár háromszáz tojást is tojik egy évben. Az idők folyamán a tyúkoknak számos fajtája alakult ki. Vannak közöttük kisebbek és nagyobbak, és eltérő a tolluk színezete is. A tyúk addig kapirgál, amíg föl nem csipegeti az ennilót. A kakas elukorékolja magát, s kierőszakolja magának a többi kakas előtti tekintélyt. Ha kell, harcba is száll vetélytársával, s ilyenkor az győz, aki éles csőrével és karmaival nagyobbat tud vágni. Ezek a madarak kotkodálással és kotyogással, csipogással és kárálással hozzák egymás tudomására, hogy milyen a hangulatuk.

A lúd

A lúd vagy liba nőtényét tojóknak nevezük, a hímét gúnárnak. A kicsinye a csibe.

A lúd igazán kényelmes állat, mivel nap-hosszat a legelőn bókászva fűvet csipeget vagy a halastóban békanyálra vadászik. Erre kitűnően alkalmas a csőre, amely a beszívott vízből kiszűri a növényeket, s a felesleges folyadékot felül, a „bukókon” kiengedi.

Alig bújnak ki a tojásból a sárga kislibák, máris sok dolgot tudnak. Például azt, hogy a vizet meg lehet inni. Már jóval nehezebben megy, amikor meg kell tanulniuk a kavicsok és a bogarak, a magvak és a csigahéjak közötti különbséget. Lassan arra is rájönnek, hogyan kell apró, hegyes csőrükkel valamit megcélozni.

A kacska

A nőtény kacsát szintén tojóknak hívják, a hím a gácsér. A kacska kicsinyét is csibének hívjuk.

A házikacska őse a tőkés réce. A kacska színe többnyire fehér, de elvétve találni vadkacska színűeket is. Bár a háziassított kacska már nem képes repülni, a tavak nádasában ma is gyakori, vadon élő tőkés récék jól repülnek, télen melegebb tájakra vonulnak.

A házikacska csónak alakú, zömök testét sűrű toll borítja. Csőre lapos. Kicsinyei a tojásból kibújva követik anyjukat a vízre.

A kacsák lábát úszólábnak nevezzük, mivel ezek a madarak lábukkal mintegy lapátolják a vizet. Az úszóláb jellegzetessége, hogy az ujjak között úszóhártya van.

A pulyka

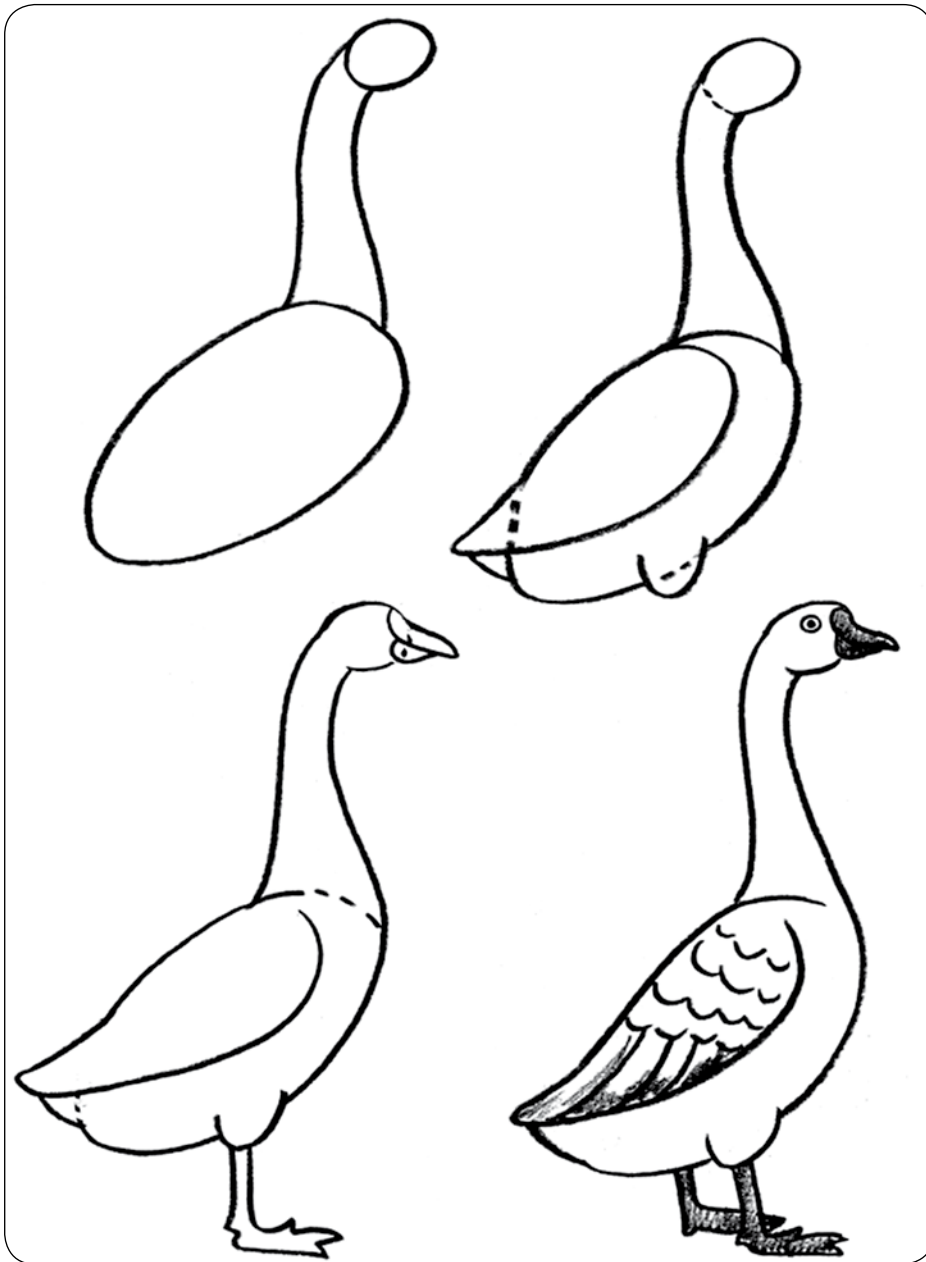
A tojó hímjét kakasnak hívják, egyes vidékeken bak. A kicsinye a csibe vagy pipe.

A pulyka a legnagyobb testű baromfifajta. A tojó nagyon jó anya. Költési időben még enni sem száll le a tojásokról. A háziasszony-nak kell levennie a fészekről az ennilóhoz.

A pulykapipék nagyon gyámoltalanok. Rosszul látnak. Valósággal tanítani kell őket arra, hogyan egyenek. Sok gazda úgy segít a kis pulykákon, hogy a tyúk csibéivel együtt neveli őket. Így a pulykák a bátrabb, élelme-sebb csibéktől tanulják meg a csipegetést.

Rajzolni tanulok: Liba

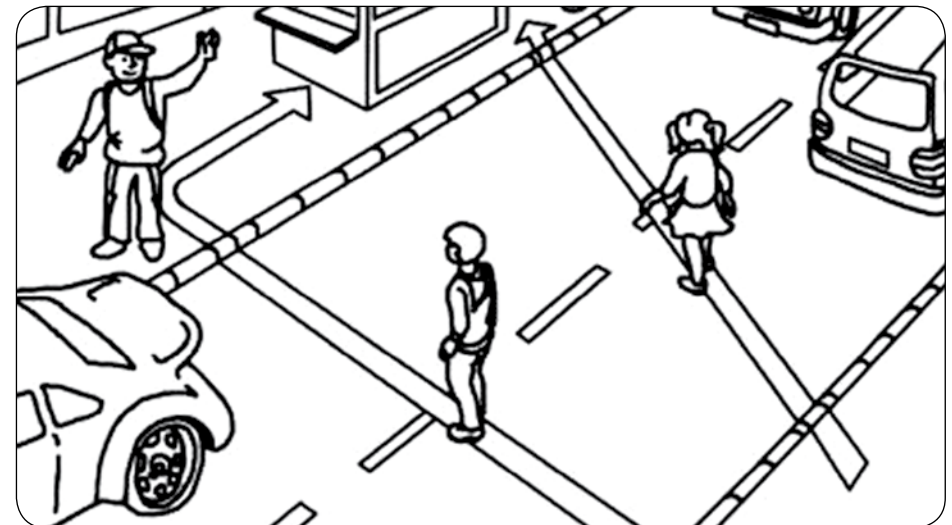
Tudsz libát rajzolni? Figyeld meg a képeket, nem nehéz!

Közlekedj okosan!

Sose lépj ki várakozó jármű mögül az ábrán látott módon!
A közlekedő autós előtt a parkoló autó eltakar téged, és így könnyen balesetet okozhatsz.
Ha van a közelben kijelölt gyalogátkelő, akkor természetesen azt kell használnod.

Beszélgétek meg, melyik a helyes átkelési irány az ábrán!
Milyen veszélyek forrása lehet a helytelen magatartás?
Színezd zöldre a helyes, és pirosra a helytelen átkelési irányt az ábrán!

Madárijesztő

Konyhakertek közelébe'
álldogál egy kis legényke.
Ugyan bizony, mit beszélek?
Karjai a fákig érnek.

Kócból készült borzas haja,
hosszú sálját félre csapja.
Mókás fején pörge kalap –
tarka csíkja körbeszalad.

Pantallóját madzag tartja,
mintás póló libben rajta.
Kosár fityeg bal karjában,
fél lábon áll – egymagában.

Ruházata toldott-foldott,
cipőt, csizmát sosem hordott,
fürkészi a kiskerteket,
minden szárnyast elhesseget.

Mentovics Éva

Sebők Csáki Szintia

2. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Falevelek

Melyik falevél illik a koronggal jelölt mezőbe?

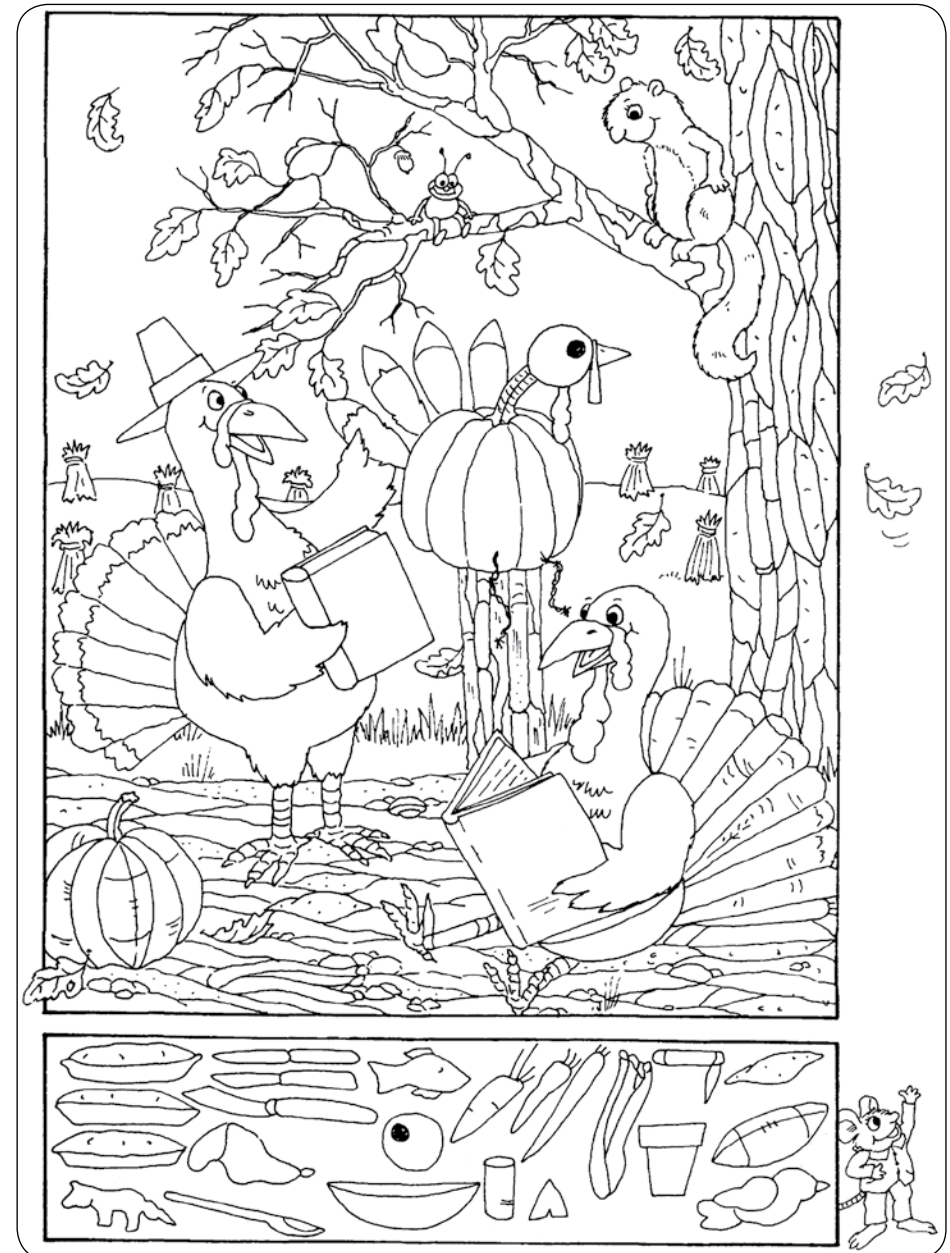
Szókereső

A betűk dzsungelében vízszintes és függőleges irányban 15 állat bújt el.
Megtalálad őket?

Bujkáló képek

Keress meg a nagy képen a lent látható kis képeket!

Madárijesztők fakanálból

Amire szükséged lesz:

- két fakanál
- többféle színes papír
- pillanatragasztó
- két megszáradt csipkebogyó
- spárga
- egy kis száraz fű
- fekete alkoholos filc
- olló
- sárga zseníliazsal

Elkészítés:

A fakanálbáboknak köss csinos haját a spárgából, torzonborzat a fiúnak, két copfot a lánykának.

Készítsd el a ruhájukat a képen látható módon: a lényeg, hogy két ugyanolyan darabból álljanak, középen érintkezve, és vágj ki lyukat a fakanál nyelének! Húzd fel a fakanalakra a ruhákat, a széleket itt-ott rögzítsd pár csepp

ragasztóval! A száraz csipkebogyókat ragaszd fel orrnak, és a fekete filccel rajzold meg az arcokat! Színes papírból vágj ki foltokat, ezeket ragaszd fel a ruhájukra, majd a filccel rajzold meg az „öltéseket”. A ruhákba az össze nem ragasztott széleken tömködj egy kis száraz fűvet. A zseniliát vágd nyolc kisebb részre, hajlíts belőlük kezét-lábat, és ezeket is ragaszd a ruhák végébe!

Madárijesztő

Ki ez az ember?
Szakálla kender,
ujjasa rongyos,
olyan toprongyos.
Karó a lába,
két szeme kába,
áll ott magába,
nem is hiába.
Varjakat rémít,
röpít az égig,
verebet ijeszt.
Több búza így lesz.

Páskándi Géza

A madárijesztő keserve

Dúl-fúl fürgeteg,
elvitte a fejemet!
Kobak nélkül
mit sem érek,
kacagnak a
seregélyek,
hiába is hadonászok,
kézzel-lábbal
kalimpálok,
körém gyűlnek
mindahányan,
és gúnyámra
fittyet hányva
gyomruk tömik
degeszre,
szőlőimet
szemtelenül
szemezve!
Így hát búsan
eloldalgok,
ki látott már
ilyen dolgot –
Vajon mitévő
legyek...
Nem látták a
fejemet?
Fejvesztetten
gondolkodni
se lehet!

Pákozdi Gabriella

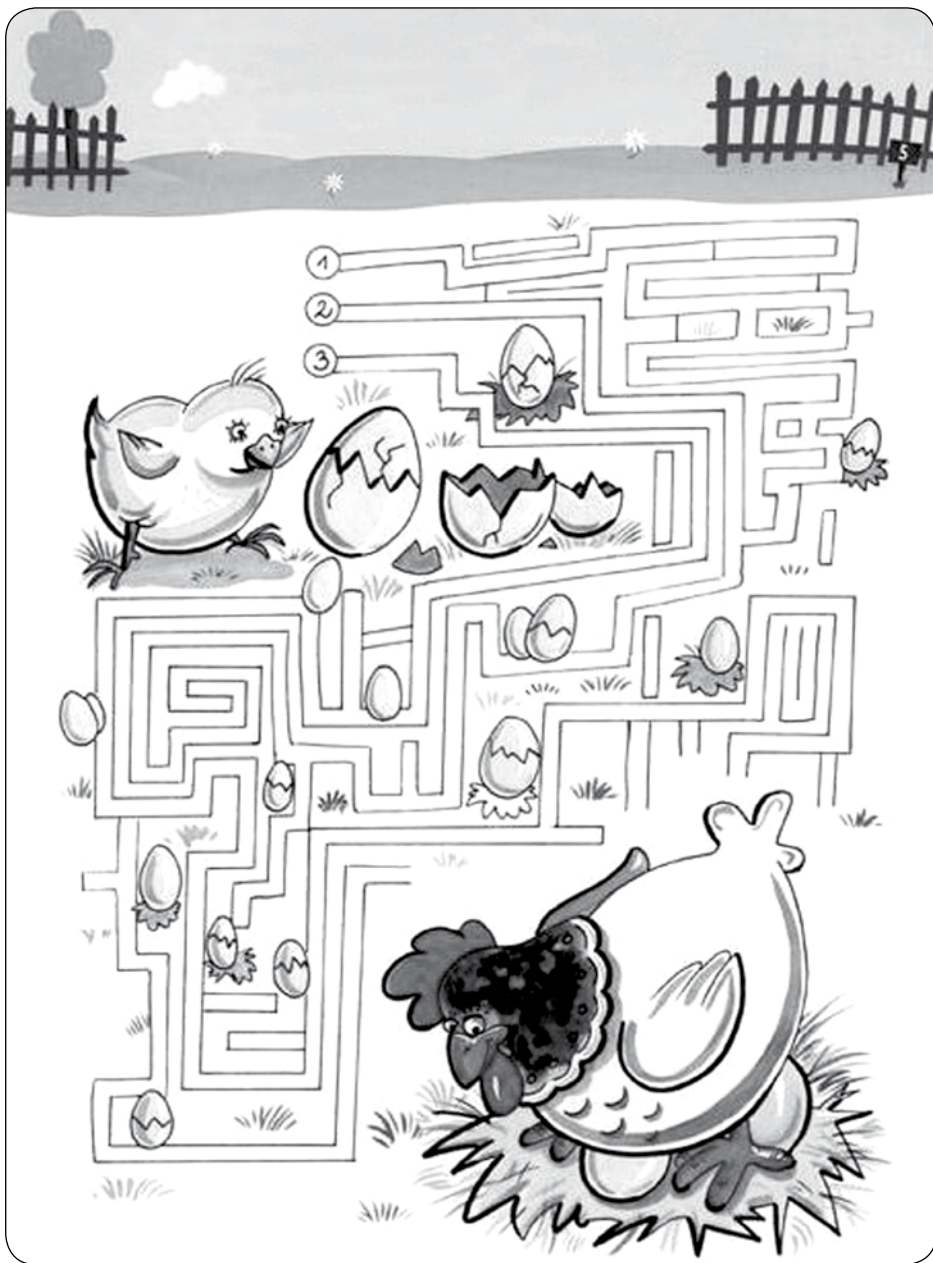
Góli Zsuzsanna

2. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

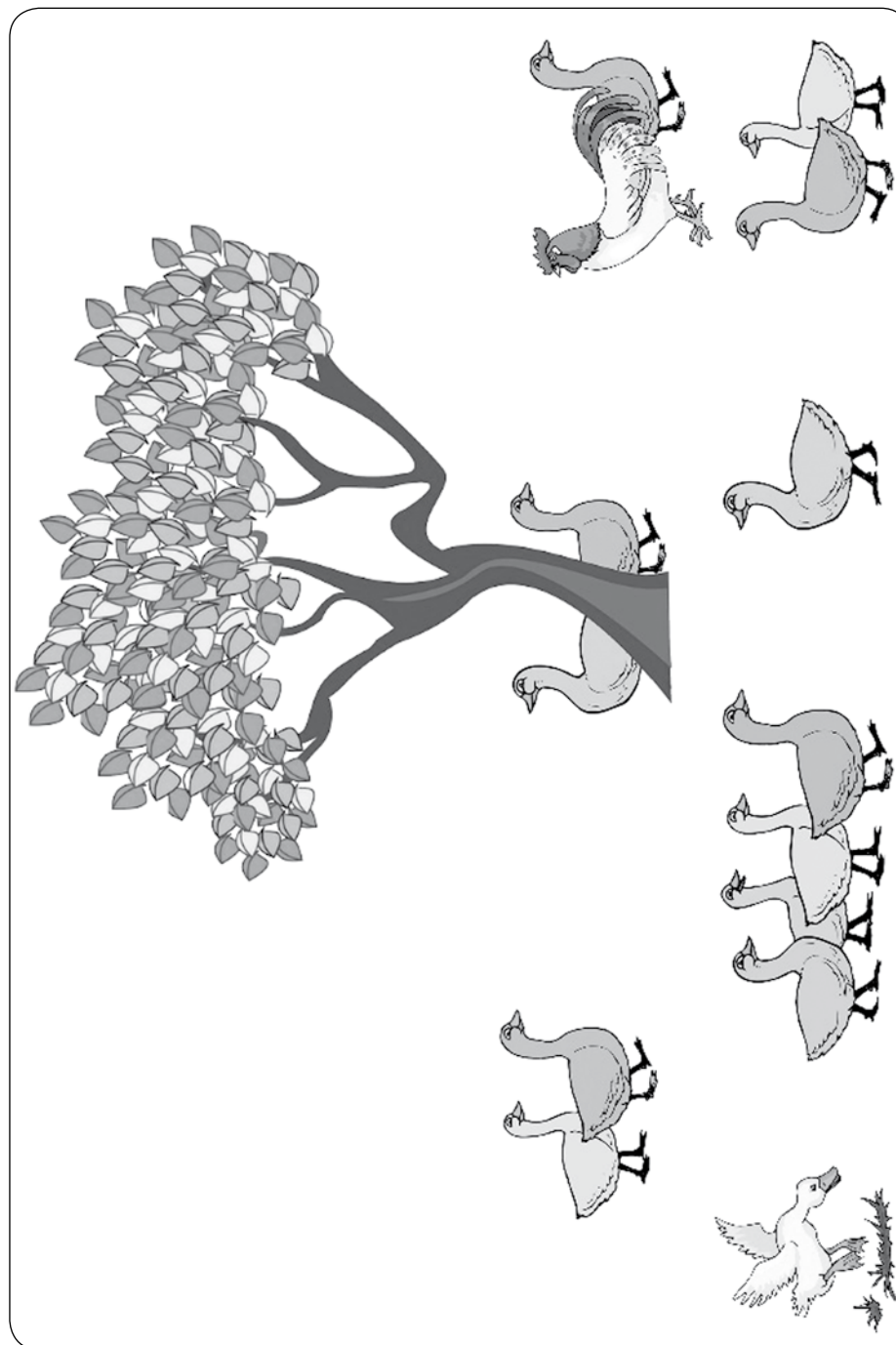

Labirintus

A kicsibe eltévedt. Segíts neki megtalálni az utat tyúkanyóhoz!

Mennyi libát látsz a képen? Karikázd be azokat a libákat, amelyek jobbra mennek!
Rajzolj még libákat úgy, hogy ugyanannyi menjen jobbra, mint balra!

A baromfiudvar

Fristek Benyámin

3. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Sánta Hanna

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Nádi Balázs

2. osztály, Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Kelemen Barbi

2. osztály, Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Huzsvár Tádé

2. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Sipos Andrija

2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Szárnybontogató

Az én iskolatászkám

Mikor elindultam az első osztályba, az iskolától megkaptam az iskolatászkát. Téglalap alakú.

Vonalak és négyzetek vannak rajta, lila, fehér és fekete színű. A tanfelszerelést hordom benne: könyveket, füzeteket, tolltartót, ollót, ragasztót. Az első zsebben hordom az uzsonnámat és a törülközőmet.

Nagyon tetszik az iskolatászkám, mert nagyon kitaró és szép a mintája. Ígérem, vigyázni fogok rá.

Nyerges Annabella

2. osztály, Sonja Marinković iskola, Nagybecskerek

Csalimese

Nagyon meleg volt és esett a hó. Le akartam szedni a kis fáról a termést. Hoztam egy létrát, de nem sikerült. Hívtam a tatát, mert neki nagy hasa volt. Ráálltam és akkorát ugrottam, hogy felrepültem az égbe, és majdnem felkapott a madár. Nagyon estem a fára, de az úgy elrepített, hogy nem láttak többet, és lehet, hogy még mindig repülök.

Varga Dániel

2. osztály, Kizur István iskola, Szabadka

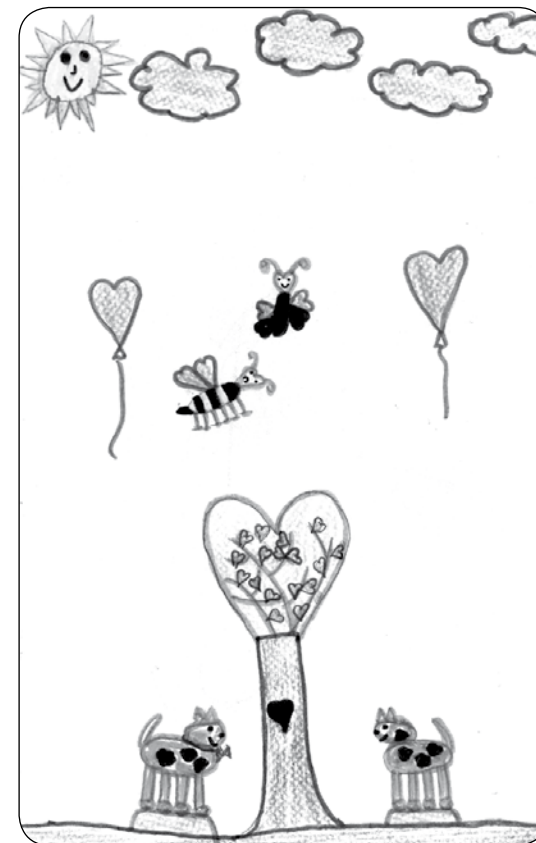
A fecske

A fecskének fekete tolla van. Ez a madár kis termetű. A háza az istállóban vagy az eresz alatt található. Tojással szaporodik. Lába kicsi és sárga. Tavasztól ősziig a faluban van, télen meg Afrikában. Óvjuk a fecskét, mert összezsedi a károkozókat.

Domonkos Arnold

2. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kutyaszerelem

Gábor kutya legnagyobb bánatára még soha nem volt szerelmes. Elment a tündérhez, aki azt ajánlotta neki, hogy egyen a szerelemfa gyümölcséből. Hosszú vándorlás után rátalált a fára. A szív alakú gyümölcsöt eszegetve egy kutyalányra lett figyelmes. Összeismerkedtek és szerelmesek lettek egymásba. Ha nem hiszed, nézd meg, ma is ott ülnek a szerelemfa alatt és eszegetnek.

Ladányi Eszter

2. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Madárijesztők

Balázs Horváth Hanna

2. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Nádi Balázs

2. osztály, Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Nagy Torma Erik

2. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Kalmár Kevin

1. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve